

คู่มือการออกแบบ

โรงเรือนแพะเนื้ออารมณ์ดี

[ภายใต้โครงการการจัดการความรู้และขยายผลจากการวิจัยโรงเรือนแพะเนื้อ เพื่อควบคุมแหล่งรังโรคจากสิ่งแวดล้อมและบรรเทาความเครียดจากความร้อน รูปแบบโรงเรือนเลี้ยงแพะมาตรฐานสำหรับประเทศไทย]

สารบัญ

1 แนวคิดการออกแบบพัฒนารูปแบบโรงเรียน.....	2
2 การเลือกพื้นที่ตั้งโรงเรียน.....	4
3 รายละเอียดรูปแบบโรงเรียน.....	5
4 การวางทิศทางโรงเรียนและการขยายโรงเรียน.....	15
5 การวางผังฟาร์ม.....	21
ประมาณราคาก่อสร้างโรงเรียน.....	26

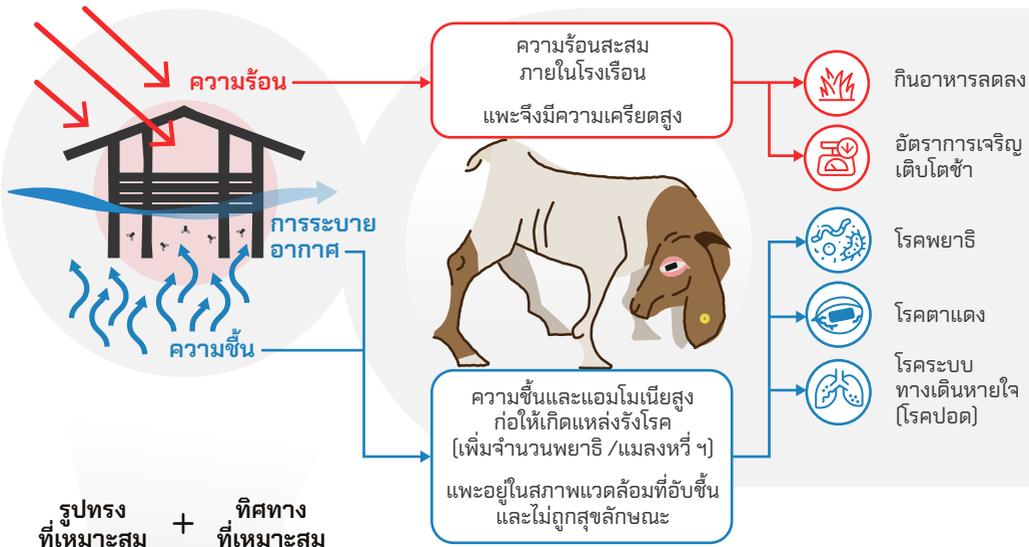

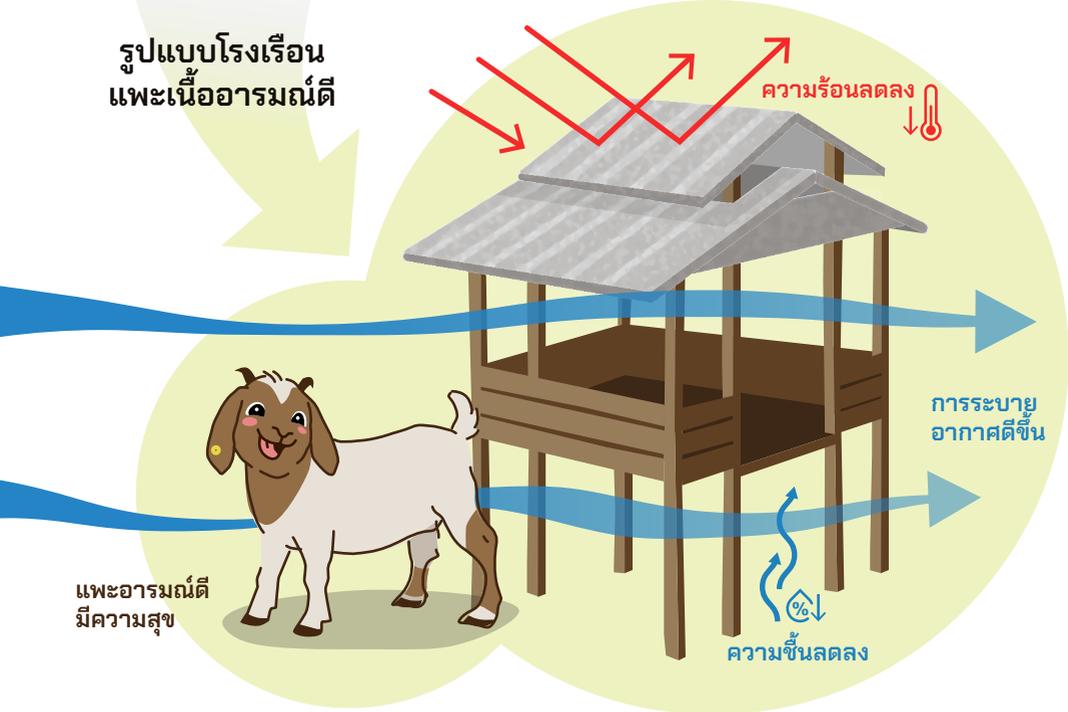
1. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ โรงเรียน “แพะเนื้ออารมณ์ดี”

การออกแบบโรงเรียนแพะเนื้ออารมณ์ดีมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อบรรเทาความเครียดจากความร้อนของแพะเนื้อและลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่มีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม อันจะส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพทั้งในด้านสุขอนามัยสัตว์ และการลดต้นทุนการจัดการของเกษตรกร แนวทางการออกแบบโรงเรียนแพะเนื้ออารมณ์ดีนี้ ยังสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานฟาร์มแพะเนื้อ ตลอดจนข้อคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะเนื้อ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์ แนวคิดสำคัญของการออกแบบโรงเรียนแพะเนื้ออารมณ์ดีนี้ มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายอากาศภายในโรงเรียน ควบคู่กับการลดการถ่ายเทความร้อนจากภายนอกเข้าสู่พื้นที่เลี้ยงแพะเนื้อให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากระบบการระบายอากาศที่เหมาะสมมีบทบาทสำคัญในการควบคุมอุณหภูมิและลดความชื้นภายในโรงเรียนซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการยับยั้งการเจริญเติบโตของปรสิต (พยาธิ) และพาหะนำโรคจากสิ่งแวดล้อม เช่น แมลงหวี่และแมลงวัน อันอาจก่อให้เกิดโรคพยาธิทั้งภายนอกและภายใน โรคตาแดง รวมถึงโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น โรคปอดบวมในแพะเนื้อ

การออกแบบโรงเรียนแพะเนื้ออารมณ์ดีนี้ ใช้แนวคิดการออกแบบเชิงพาสซีฟ (passive design) โดยให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติในการระบายอากาศ และควบคุมสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นลำดับแรก ก่อนการพิจารณาใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า หรือ ระบบเชิงกล แนวทางดังกล่าวประกอบด้วยการกำหนดรูปทรงอาคาร ทิศทางการวางโรงเรียนให้สอดคล้องกับทิศทางลมประจำถิ่น ตลอดจนการออกแบบที่เอื้อต่อการขยายโรงเรียนในอนาคต นอกจากนี้ยังประยุกต์ใช้แนวคิดการออกแบบแบบโมดูลาร์ (modular design) ในการกำหนดขนาดและโครงสร้างโรงเรียน โดยเลือกใช้วัสดุสำเร็จรูปควบคู่กับวัสดุท้องถิ่น เพื่อให้การก่อสร้างทำได้ง่าย ประหยัดต้นทุน และสามารถปรับเปลี่ยนหรือขยายเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมในอนาคต โรงเรียนยังได้บูรณาการแนวคิดการใช้พลังงานทดแทนและระบบเก็บน้ำฝน เพื่อรองรับพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค ตลอดจนการออกแบบรางอาหาร และระบบกั้นคอกในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเลือกปรับใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเลี้ยงแพะของตนเองได้อย่างยืดหยุ่น

รูปแบบโรงเรือน
แพะเนื้ออารมณ์ดี

ประโยชน์
ของรูปแบบ
โรงเรือน

สำหรับ .....

แพะอยู่ในโรงเรือน
ที่เอื้อต่อการเจริญ
เติบโตมีสุขภาพที่ดี

เกษตรกร

ปศุสัตว์

GAP

สถาบัน
การเงิน

สร้างโรงเรือน เผยแพร่ข้อมูล รับรองมาตรฐาน อนุมัติสินเชื่อ

2. การเลือกพื้นที่ตั้งโรงเรือน[★]

พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการตั้งโรงเรือนจำเป็นต้องคำนึงถึง 5 ข้อสำคัญ

- 1 เป็นพื้นที่โล่ง น้ำไม่ท่วมขัง อาจเป็นที่เนินลาดเล็กน้อยที่สามารถระบายน้ำได้ดี

- 2 ตั้งอยู่ในที่ดินที่มีพื้นที่เพียงพอสามารถต่อเติมหรือขยายโรงเรือนในอนาคตได้

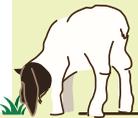
- 3 ไม่มีอาคารบังการเคลื่อนที่ของลมตั้งห่างจากโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ประเภทอื่น

- 4 ตั้งห่างจากแหล่งปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เช่น โรงฆ่าสัตว์และตลาดนัดค้าสัตว์อย่างน้อย 5 กิโลเมตร

- 5 สามารถเข้าถึงและจัดการโรงเรือนได้ง่าย มีแหล่งน้ำ และอาหาร

ข้อแนะนำเกี่ยวกับการใช้แบบโรงเรือน “แพะเนื้ออารมณ์ดี”

1. รายละเอียดแบบโรงเรือนแพะเนื้อนี้เหมาะสำหรับเกษตรกรรายย่อย หรือผู้ที่เริ่มสนใจเลี้ยงแพะเนื้อ และอาจมีที่ตั้งฟาร์มอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค (ไม่มีระบบน้ำหรือไฟฟ้า) หรือเกษตรกรที่ต้องการลดต้นทุนการผลิต
2. เกษตรกรสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบโรงเรือนแพะเนื้อนี้ทั้งการเลี้ยงแบบปล่อยหรือปล่อยบางส่วนและการเลี้ยงแพะแบบขังคอก
3. ขนาดพื้นที่โรงเรือนแพะเนื้อนี้เหมาะสมกับการเลี้ยงพันธุ์แพะพื้นเมืองหรือแพะลูกผสม จำนวน 30-35 ตัว หากเกษตรกรต้องการเลี้ยงแพะสายพันธุ์ที่มีขนาดใหญ่ เกษตรกรจำเป็นต้องเพิ่มขนาดพื้นที่อีกประมาณ 20%
4. เกษตรกรกลุ่มอื่น เช่น เกษตรกรที่มีความสามารถในการจ่าย เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ที่มีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วนสามารถนำรูปแบบโรงเรือนแพะเนื้อนี้ไปประยุกต์ใช้ได้โดยปรับขนาดพื้นที่ อุปกรณ์ และวัสดุก่อสร้างตามความต้องการ

[★] สัญลักษณ์แสดงถึงข้อมูลที่สอดคล้องตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (มาตรฐาน GAP)

3. รายละเอียดรูปแบบโรงเรือน

พื้นที่โรงเรือน

โรงเรือนต้องมีพื้นที่ส่วนกลาง 30% ของพื้นที่โรงเรือน

แพะเนื้อ พันธุ์พื้นเมือง หรือพันธุ์ผสมต้องการพื้นที่ 1 - 1.5 ตร.ม./ตัว

การคำนวณการหาพื้นที่โรงเรือน

$$\text{พื้นที่โรงเรือน} = (\text{จำนวนแพะ} \times \text{พื้นที่ต่อตัว}) + [(\text{จำนวนแพะ} \times \text{พื้นที่ต่อตัว}) \times 0.3]$$

หน่วยเป็นตร.ม.   หน่วยเป็นตัว   หน่วยเป็นตร.ม.   หน่วยเป็นตัว   หน่วยเป็นตร.ม.

รูปแบบพื้นที่โรงเรือนเบื้องต้น

สามารถคำนวณหาพื้นที่โรงเรือนจากสูตรการหาพื้นที่ข้างต้น คู่มือนี้แนะนำขนาดโรงเรือนสำหรับการเลี้ยงแพะเนื้อพันธุ์พื้นบ้าน จำนวน 35 ตัว จึงคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} &= (\text{จำนวนแพะ} \times \text{พื้นที่ต่อตัว}) + (\text{จำนวนแพะ} \times \text{พื้นที่ต่อตัว}) \times 0.3 \\ &= (35 \times 1.2) + [(35 \times 1.2) \times 0.3] \\ &= 42 + [42 \times 0.3] \end{aligned}$$

$$\text{พื้นที่โรงเรือนเลี้ยง} = 54.6 \text{ ตร.ม.}$$

ขนาดพื้นที่นำไปสู่ขนาดความกว้างและยาว
แนะนำความกว้างยาวที่ = 6 x 9 ม.

จำนวนแพะ :

แรกเริ่มเกษตรกรกรรายย่อยมักเริ่มเลี้ยงแพะ 5 - 10 ตัว จากนั้นแพะจะขยายพันธุ์และเพิ่มจำนวน 1.5 เท่าหรือประมาณ 35 ตัวในเวลา 1 ปี

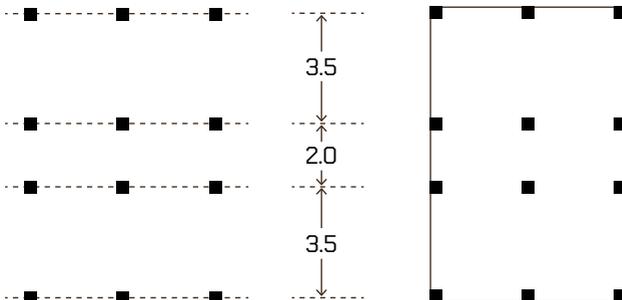
ขนาดพื้นที่ต่อตัว :

1.2 เป็นค่าเฉลี่ยพื้นที่ต่อตัว

ขนาด 3x3 ม.จะเป็นขนาดการก่อสร้างที่ประหยัด คุ่มค่าและง่ายต่อการต่อเติม จึงควรใช้ขนาดความกว้างยาวที่สัมพันธ์กับขนาด 3x3 ม. ที่แนะนำ

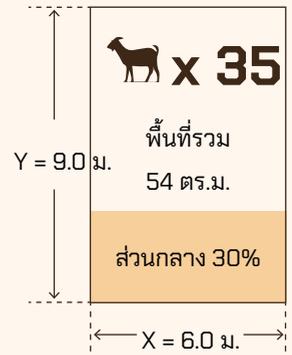

วางด้าน 6 เมตร ตั้งฉากกับทิศลมเด่นเพื่อให้เป็นโรงเรือนที่พร้อมต่อเติมโดยที่ลมยังคงพัดได้ทั่วทั้งโรงเรือน

ผังแสดงระยะเสา

แปลนพื้นโรงเรือน

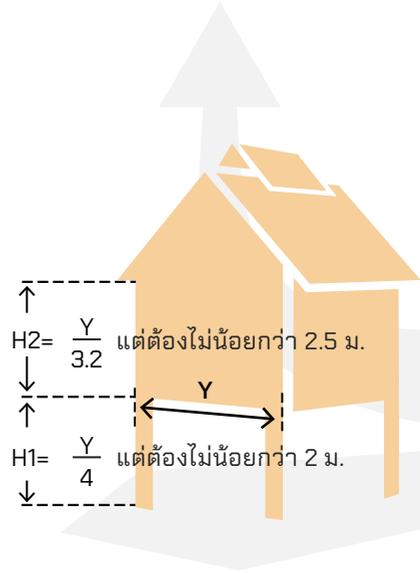

ความสูงโรงเรือน

การคำนวณหาความสูงโรงเรือน

โรงเรือนแพะเนื้อจะแบ่งความสูงเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความสูงส่วนที่อยู่อาศัยของแพะ (H2) และความสูงส่วนใต้ถุนโรงเรือน (H1)

ตัวแปร	ความหมาย
H2	ความสูงส่วนพื้นที่อยู่อาศัยของแพะ
H1	ความสูงส่วนใต้ถุนโรงเรือน
Y	ความยาว (ที่คำนวณได้จากข้อ 3)

ความสูงของโรงเรือนมีผลต่อความเร็วลม ด้วยความสูง ความกว้าง และความยาวที่ คู่มือแนะนำ จะช่วยให้ลมมีความเร็วเพียงพอที่จะพัดพาความร้อนและความชื้น ออกจากโรงเรือน

*หมายเหตุ

หากคำนวณ H1 ได้มากกว่า 2 ม. และ/หรือ คำนวณ H2 ได้มากกว่า 2.5 ม. ให้ใช้ค่าที่คำนวณได้

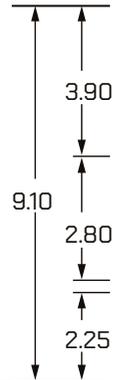
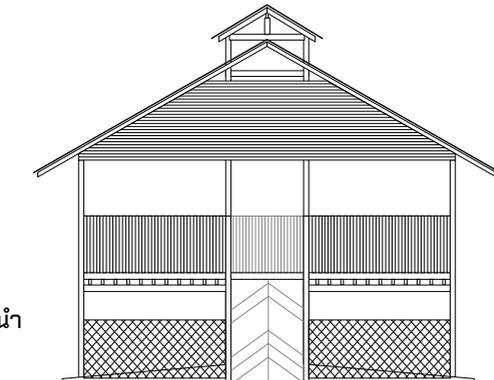
ความสูงที่แนะนำ

ความสูงรวม 9.1 ม.

ส่วนพื้นที่อยู่อาศัยของแพะ (H2) 2.8 ม.

ส่วนใต้ถุนโรงเรือน (H1) 2.25 ม.

ขนาดโรงเรือนที่แนะนำ
ขนาด 6 x 9 ม.

★ สัญลักษณ์แสดงถึงข้อมูลที่สุดคล้องตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (มาตรฐาน GAP)

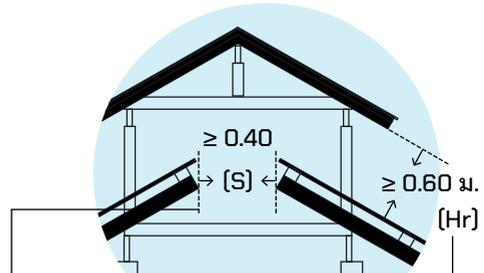
📖 สัญลักษณ์แสดงถึงประเด็นข้อมูลความรู้ที่น่าสนใจ

หลังคา

รูปแบบหลังคา

รูปแบบหลังคาจั่ว 2 ชั้น มีประสิทธิภาพในการระบายอากาศและการลดความร้อนในโรงเรียน

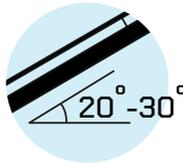
ช่องระบายอากาศ บริเวณสันหลังคา

ความกว้างของช่องเปิดบริเวณสันหลังคา (S)

ความสูงของช่องระบายอากาศบริเวณสันหลังคา (Hr)

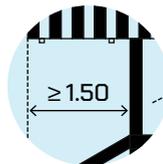
ความชันหลังคา

ที่ความชันหลังคา 20° - 30° มีประสิทธิภาพในการระบายอากาศและประหยัดค่าใช้จ่ายมากที่สุด

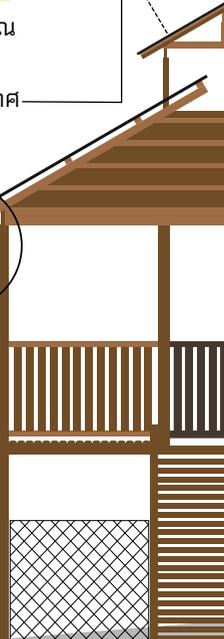

ส่วนยื่นอาคารแนวนอน (ชายคา)

ชายคายื่นออกจากหลังคาด้านข้าง ≥ 1 ม.
ชายคายื่นออกจากหลังคาด้านหน้าจั่ว ≥ 1.5 ม.
*ภาคใต้ควรเพิ่มความยาวชายคาอีกข้างละ ≥ 1 ม.

ภาพด้านหน้าโรงเรียน ▶

วัสดุก่อสร้างโรงเรียน

คุณสมบัติของวัสดุที่แนะนำ

นำความร้อนต่ำ
สะท้อนความร้อนสูง
กันความร้อนได้ดี

ราคาไม่แพง
และหาได้ง่าย

แข็งแรงและ
ปลอดภัย
ต่อผู้ใช้งาน

★ สัญลักษณ์แสดงถึงข้อมูลที่สอดคล้องตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (มาตรฐาน GAP)

ควรเลือกวัสดุที่มีในท้องถิ่น หาได้ง่าย ราคาประหยัด *ควรหลีกเลี่ยงการใช้เหล็กหรือโลหะในส่วนที่ใกล้กับแพะหรือสัมผัสกับมูลและปัสสาวะแพะ และหลีกเลี่ยงวัสดุที่มีความคงทนหรือความคม

วัสดุผนังหลังคา

ควรใช้วัสดุที่มีค่าการนำความร้อนต่ำ ค่าสะท้อนและค่ากั้นความร้อนได้ดี

วัสดุโครงสร้างหลังคา

คาน ด้ง จันทัน แปะ ฯลฯ วัสดุประเภท ไม้เนื้อแข็งและโครงสร้างเหล็ก

วัสดุสำหรับทำโครงสร้างโรงเรือน

ควรใช้วัสดุประเภทไม้เนื้อแข็ง ไม้ยูคาลิปตัส คอนกรีตหรือโครงสร้างเหล็ก แต่มีข้อควรระวัง คือผลกระทบจากปัสสาวะและมูลแพะที่จะส่ง ผลทำให้วัสดุประเภทโลหะเช่น โครงสร้างเหล็ก สึกกร่อนและผุได้ง่าย

วัสดุสำหรับทำผนังหรือกั้นคอก

ควรสร้างให้โปร่ง ถ่ายเทอากาศได้ดี ผนังคอก ควรสูงไม่ต่ำกว่า 1.5 เมตร เพื่อป้องกันแพะ กระโดดหรือปีน สามารถเลือกใช้วัสดุประเภท ไม้ เหล็กหรือตะแกรงเหล็ก

วัสดุสำหรับทำพื้นคอก

ควรใช้ไม้เนื้อแข็ง ไม้ยูคาลิปตัส ไม้ยาง (ไม้พาลา) ไม้ไผ่ หรือ แผ่นปูพื้นสำเร็จรูป (slatted floor) ผลิตจากวัสดุ PP HDPP EVA

กรณีเป็นพื้นไม้ ควรให้มีร่องห่างกันประมาณ 1.5 - 2.0 ซม. เพื่อให้มูลแพะตกลงข้างล่าง ดังนั้นพื้นคอกจะแห้งและสะอาด อยู่เสมอ หากใช้ไม้ธรรมชาติจะลดต้นทุนการก่อสร้างได้ แต่อาจ ต้องเปลี่ยนทุก 3 - 5 ปี และมีการสะสมความชื้น เป็นแหล่งรังโรค มากกว่าพลาสติกหรือคอนกรีตแต่อย่างไรก็ตามหากมีการระบาย อากาศที่ดีแล้วจะสามารถลดปัญหานี้ลงได้

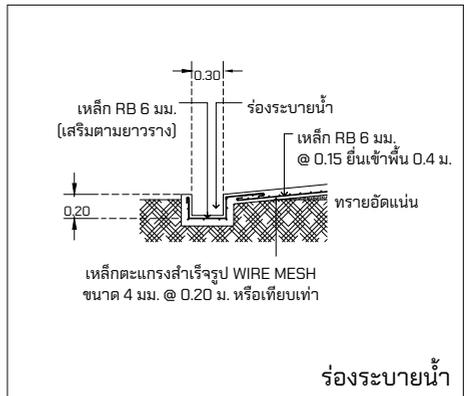
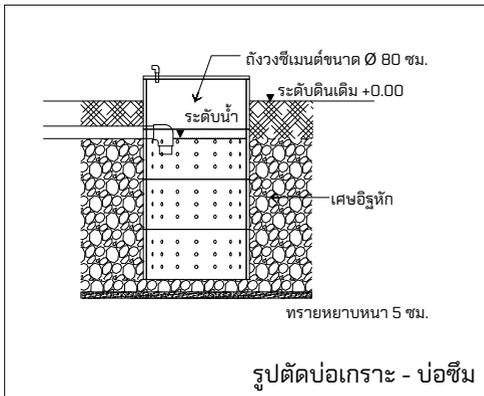
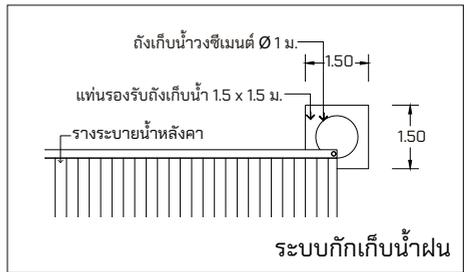
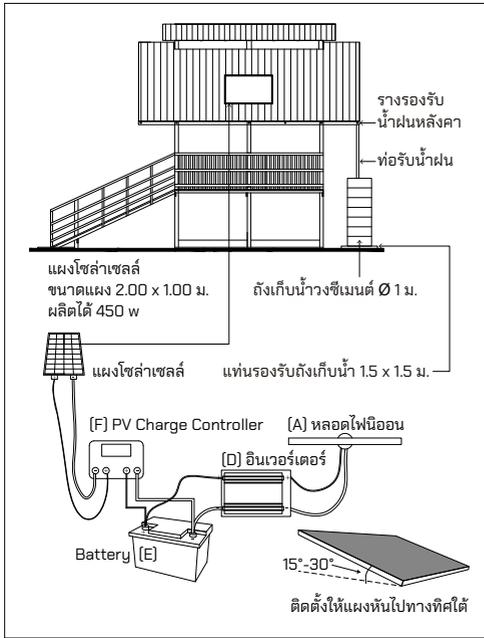

วัสดุพื้นใต้ถุนโรงเรือน

ควรเทพื้นคอนกรีตใต้โรงเรือนให้ มีความลาดเอียงของพื้นเท่ากับ 2% หรือ slope 1:50 (ลดระดับ ลง 2 ซม./ความยาว 1 ม.) จะช่วยลดการสะสมของมูลและปัสสาวะ ที่เป็นแหล่งรังโรค สามารถทำความสะอาดได้ง่าย น้ำไม่ขังและ ควรล้อมรั้วลวดตาข่ายกัน เพื่อ ป้องกันการแพร่เชื้อโรคซ้ำซ้อน

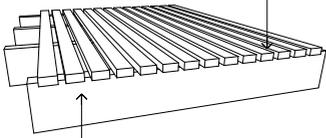
≥ 1.5 ม.

ระบบพลังงานทดแทนสำหรับโรงเรียน

ส่วนประกอบโรงเรือน

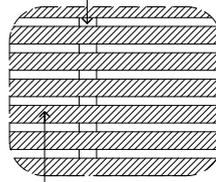
พื้นโรงเรือน ไม้เนื้อแข็งลบคม ขนาด 4-5 ซม.
เว้นร่องห่าง 1.5 - 2 ซม.

ดงไม้เนื้อแข็ง 1 1/2" x 4" @ 30 ซม.

หมายเหตุ : ระยะของดงสามารถปรับได้ตามขนาดของไม้ที่ทำดง
และไม่ให้ใช้ทำพื้นโรงเรือน

ดงไม้เนื้อแข็ง 1 1/2" x 4" @ 30 ซม.

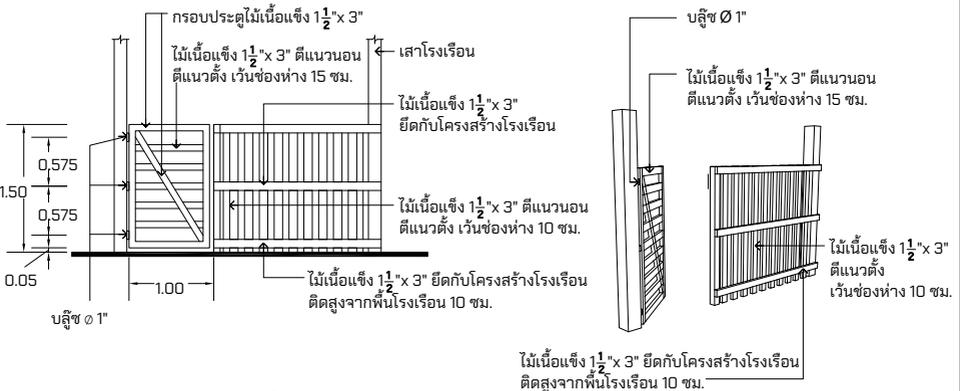

1.50 - 2.00 ซม.

พื้นโรงเรือน ไม้เนื้อแข็งลบคม ขนาด 4-5 ซม.
เว้นร่องห่าง 1.5 - 2 ซม.

พื้นโรงเรือนแพะเนื้อ

ราวและประตูกันคอกแพะเนื้อ

ประตูคอกแพะเนื้อ

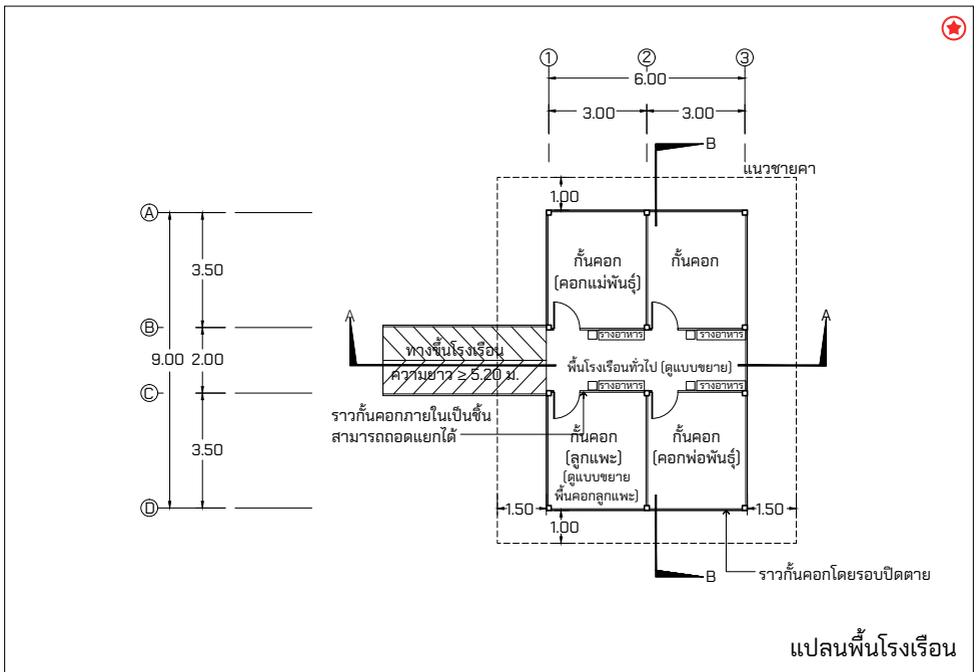
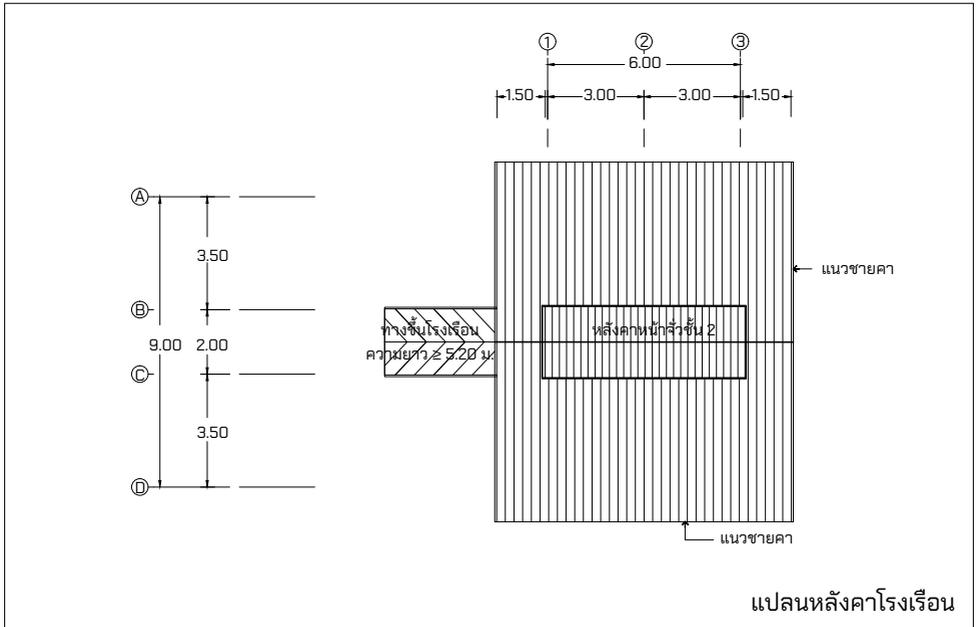
แบบก่อสร้างโรงเรือนแพะเนื้ออารมณ์ดี

(ขนาด 6x9 สำหรับแพะเนื้อพันธุ์พื้นเมืองจำนวนไม่เกิน 35 ตัว)

ดาวน์โหลดเอกสารแบบเต็มได้ที่ <https://www.dld.go.th/>

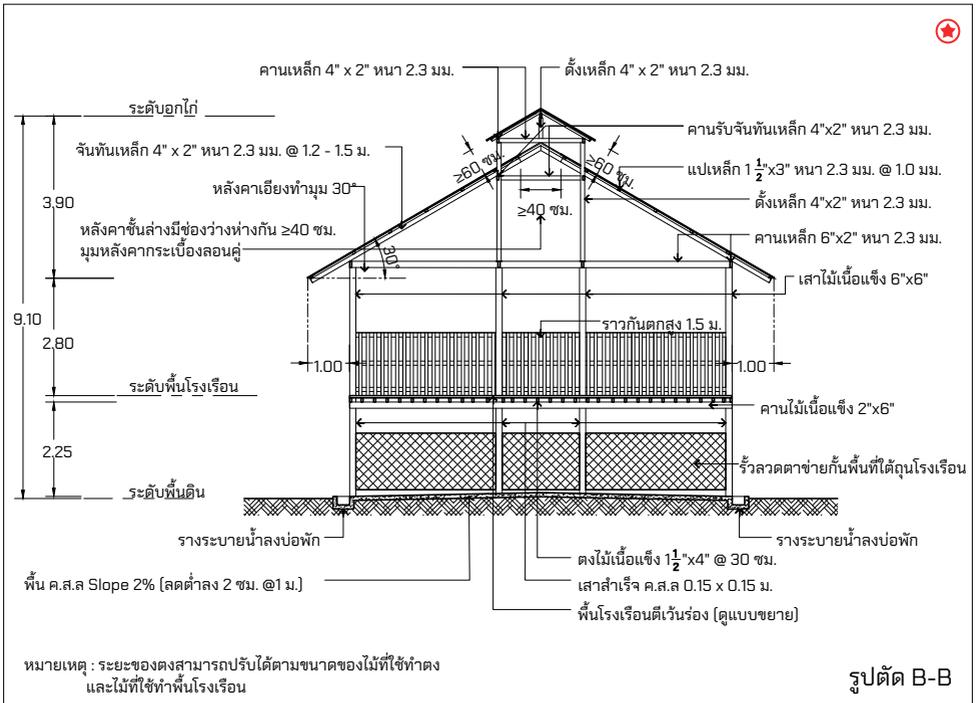
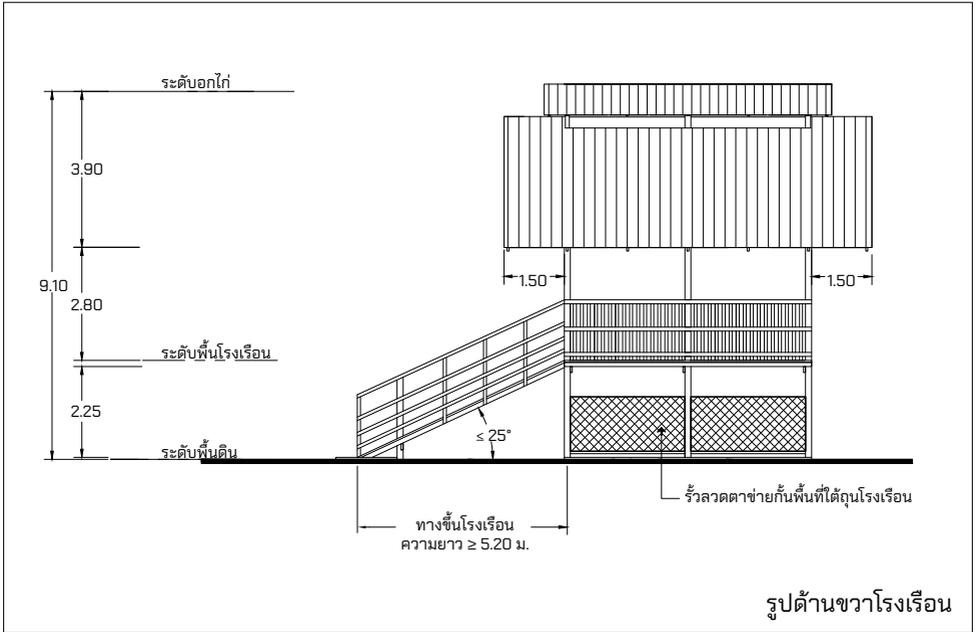
แบบสถาปัตยกรรม

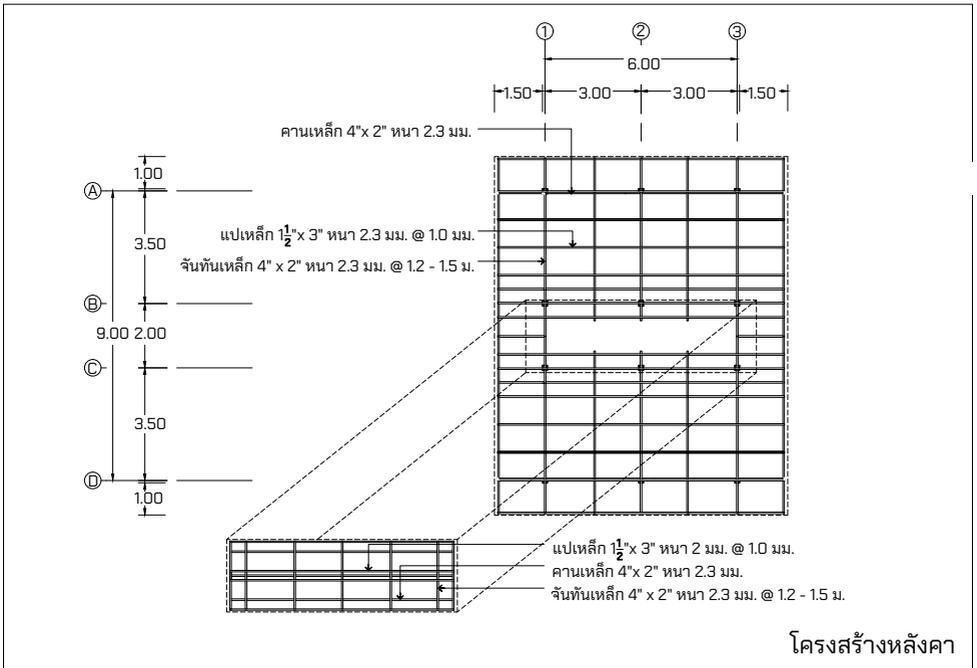
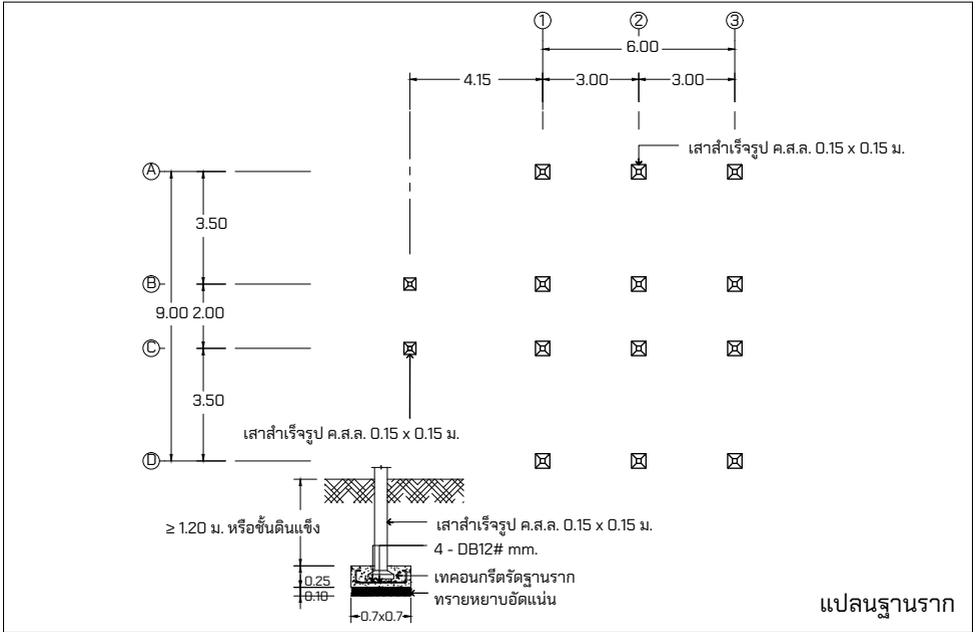
ดาวน์โหลดเอกสารแบบเต็มได้ที่ <https://www.dld.go.th/>

★ สัญลักษณ์แสดงถึงข้อมูลที่สอดคล้องตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (มาตรฐาน GAP)

แบบสถาปัตยกรรม

แบบวิศวกรรม

ดาวน์โหลดเอกสารแบบเต็มได้ที่ <https://www.dld.go.th/>

★ สัญลักษณ์แสดงถึงข้อมูลที่สอดคล้องตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (มาตรฐาน GAP)

4. การวางทิศทางโรงเรียนและการขยายโรงเรียน

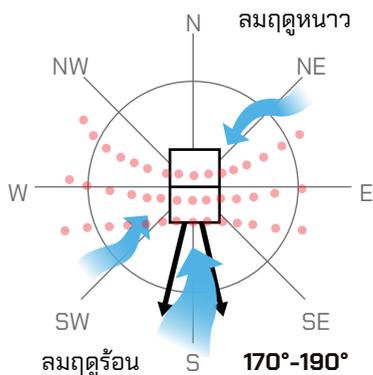
การวางทิศทางโรงเรียน

ควรพิจารณาจัดตั้งโรงเรียนจากทิศทางของลมเด่นภายในพื้นที่ โดยให้ด้านหน้าจั่วของโรงเรียนหรือด้าน 9 ม. ขนานกับทิศทางลมเด่น และด้าน 6 ม. ตั้งฉากกับทิศทางลมเด่น เพื่อรับลมให้ได้มากที่สุดและรองรับการขยายโรงเรียนในอนาคต ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละฟาร์ม

โดยภาพรวม แต่ละภาคจะมีลักษณะทิศทางลมเด่นที่แตกต่างกัน สามารถวางโรงเรียนเบื้องต้นได้ดังนี้

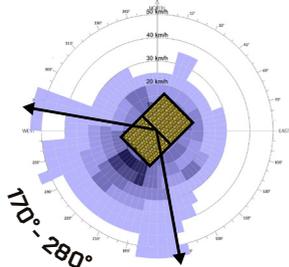
ค่าเฉลี่ยทิศทางลมเด่นของประเทศไทย

ภาพแสดงการวางทิศทางโรงเรียนแยกตามรายภูมิภาค

490

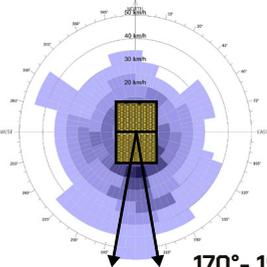
ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทิศทางลมเด่นที่ทิศใต้และตะวันตกเฉียงใต้ ที่ความเร็วลมเฉลี่ย 0.20 - 0.34

440

ภาคกลาง

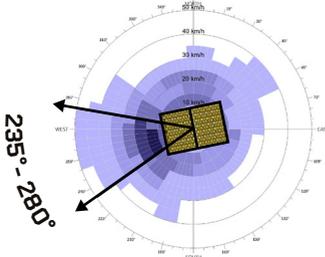
ทิศทางลมเด่นที่ทิศใต้ ที่ความเร็วลมเฉลี่ย 0.52

392

342

294

ภาคตะวันออก

ทิศทางลมเด่นที่ทิศตะวันตก และตะวันตกเฉียงใต้ ที่ความเร็วลมเฉลี่ย 0.10

245

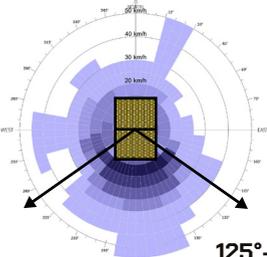
196

147

98

<49

ภาคใต้

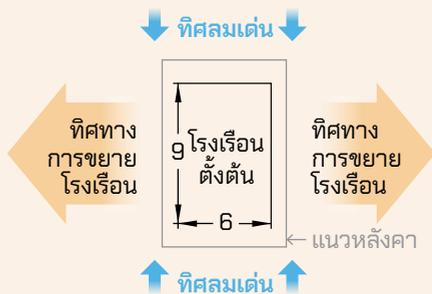
ทิศทางลมเด่นที่ทิศตะวันตกเฉียงใต้, ทิศใต้, ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ที่ความเร็วลมเฉลี่ย 0.52

การขยายโรงเรียน

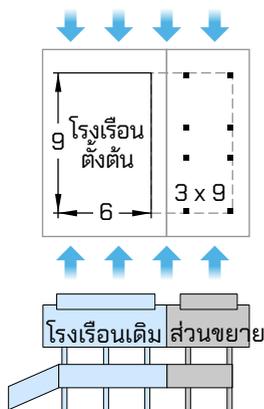

“โรงเรียนงอกได้” เป็นการขยายโรงเรียนจากแบบดั้งเดิม โดยให้ขยายโรงเรียนในด้านที่ตั้งฉากกับทิศลมเด่น เพื่อให้ลมสามารถพัดผ่านและสร้างการระบายอากาศได้ทั่วทั้งโรงเรียน

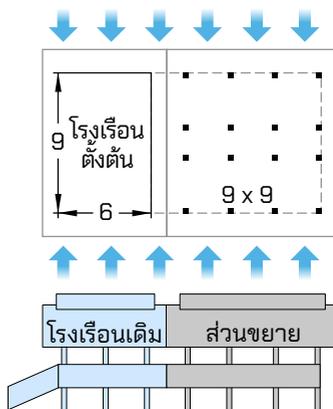
แนะนำให้ขยายพื้นที่ ที่มีขนาดความกว้างคูณลงตัวกับ 3 เพราะที่ขนาด 3 x 3 เมตร เป็นระยะการก่อสร้างที่ประหยัดและง่ายต่อการต่อเติมสามารถต่อเติมได้ตั้งแต่ 1, 2 และ 3 ช่วงเสา

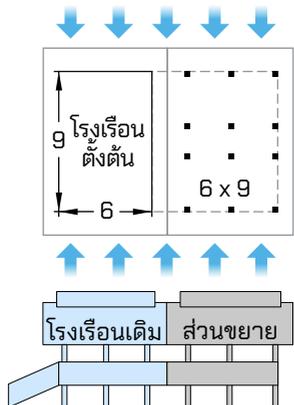
การต่อเติมระยะ 1 ช่วงเสา

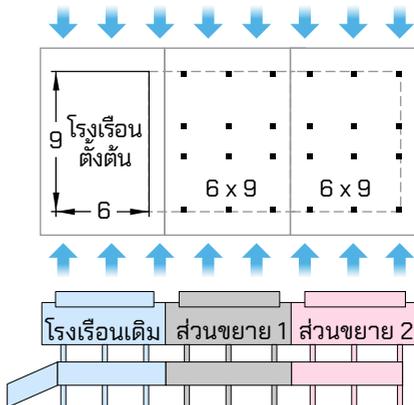
การต่อเติมระยะ 3 ช่วงเสา

การต่อเติมระยะ 2 ช่วงเสา

การต่อเติมระยะ 2 ช่วงเสา 2 ครั้ง

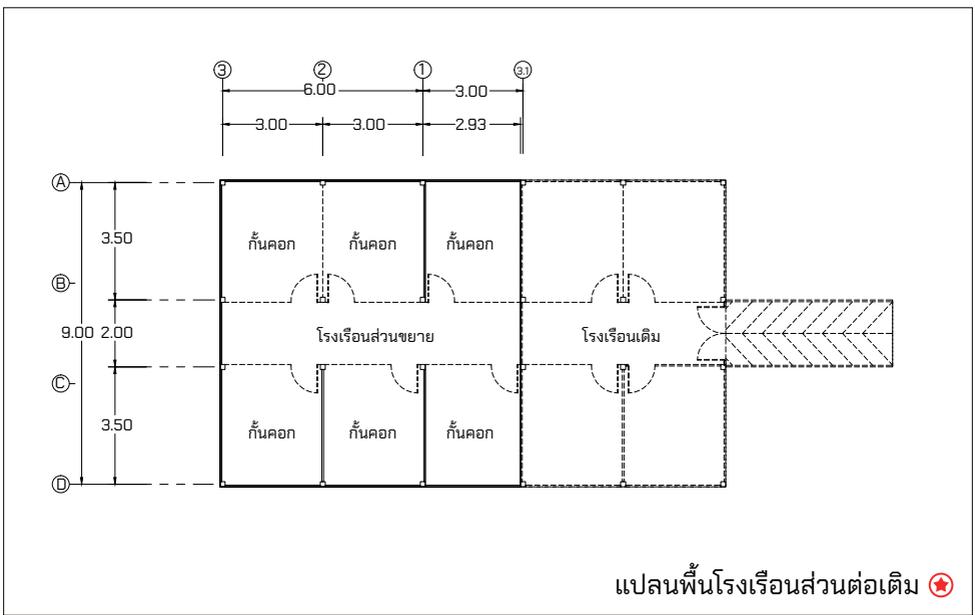
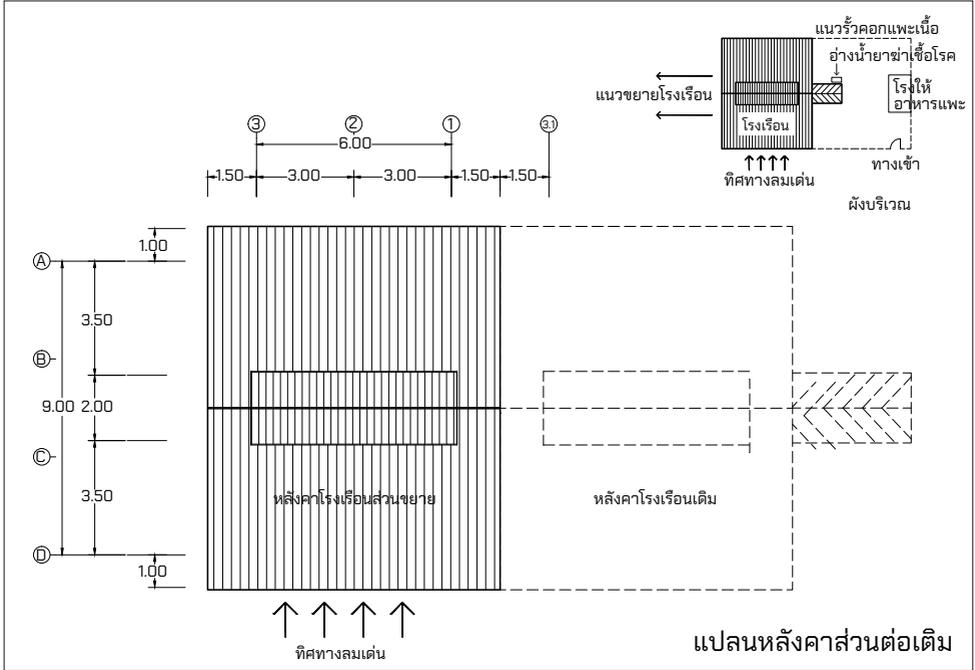
แบบขยายโรงเรือนแพะเนื้ออาร์มง์ดี

(สำหรับแพะเนื้อพันธุ์พื้นเมืองจำนวนมากกว่า 35 ตัว)

ดาวน์โหลดเอกสารแบบเต็มได้ที่ <https://www.dld.go.th/>

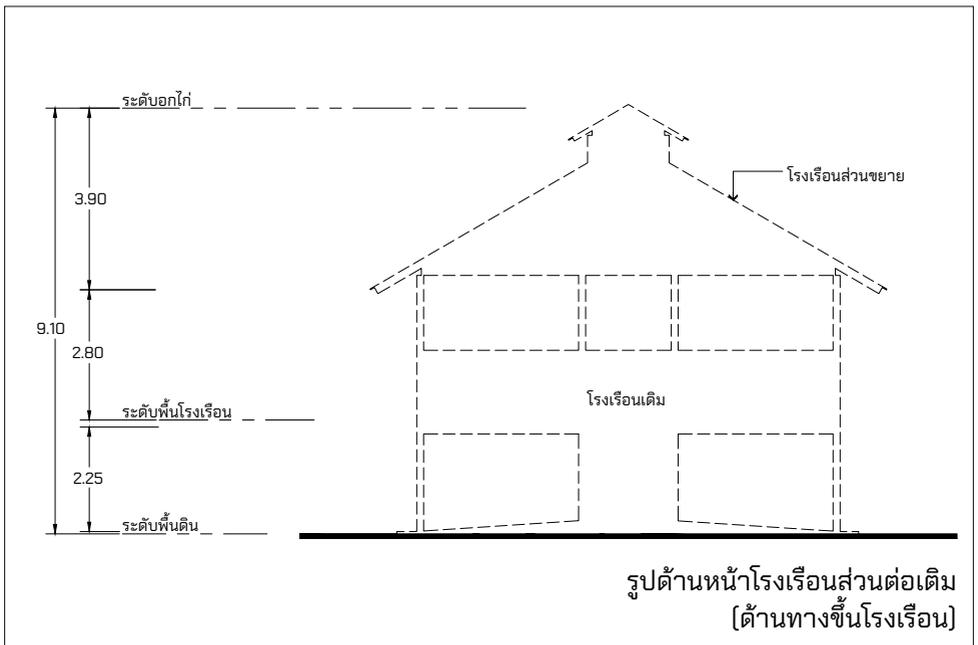
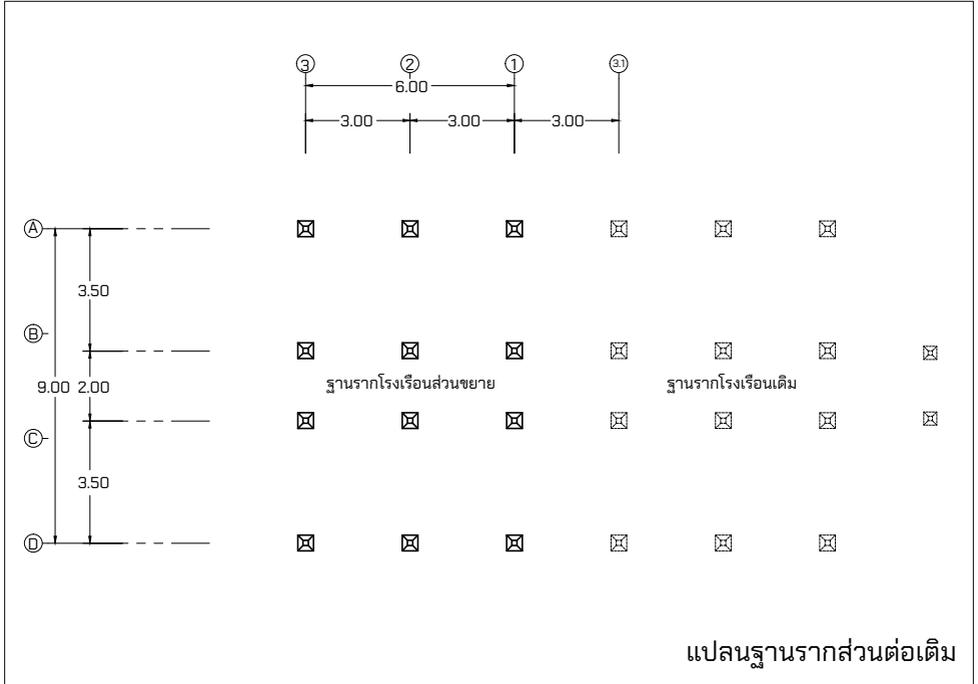

แบบส่วนขยายโรงเรียน

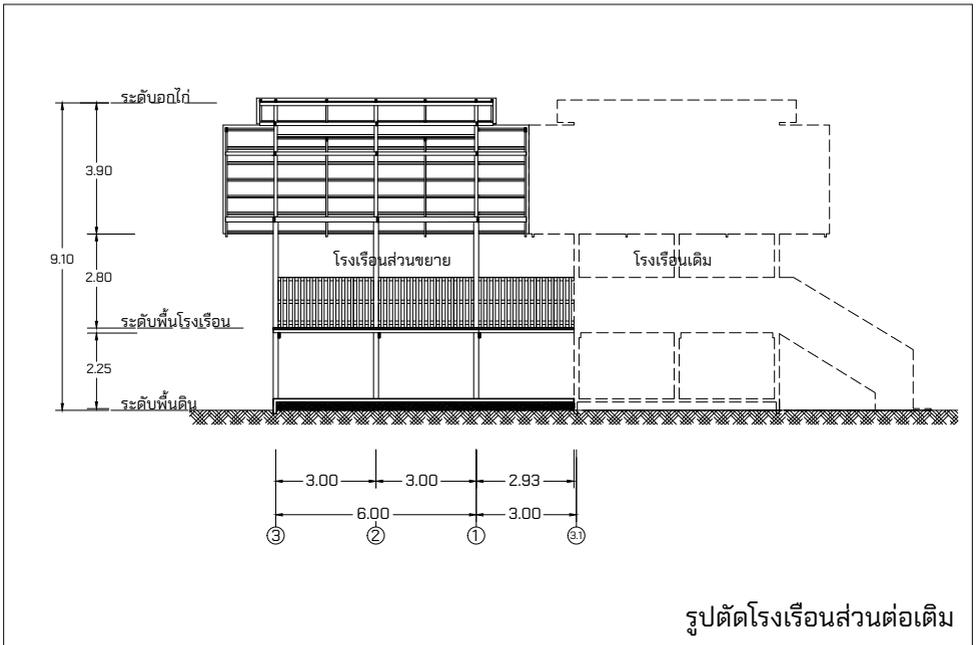
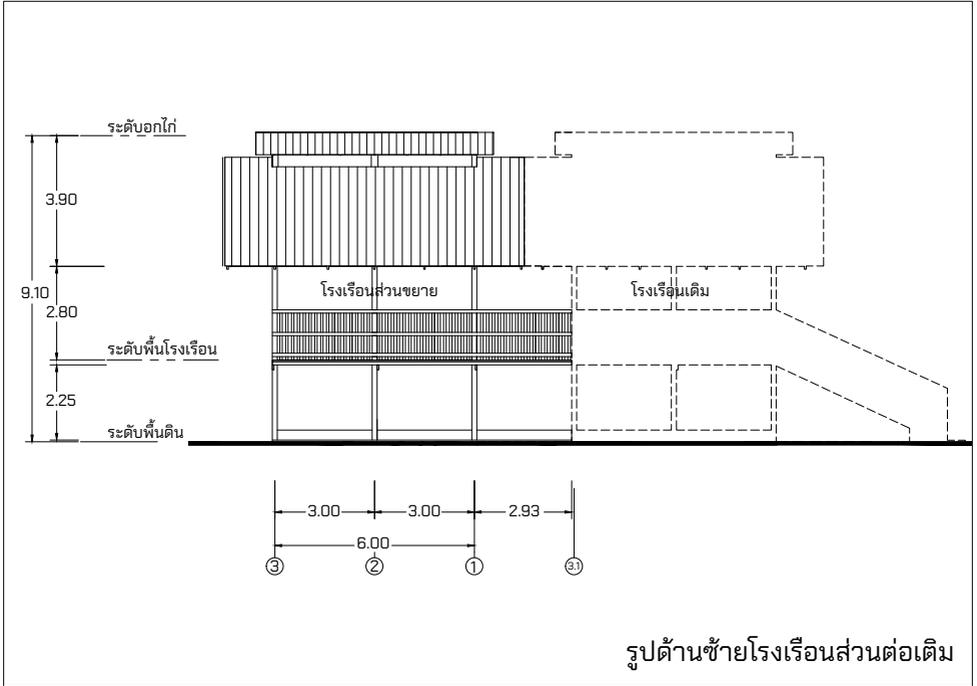

★ สัญลักษณ์แสดงถึงข้อมูลที่สอดคล้องตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (มาตรฐาน GAP)

แบบส่วนขยายโรงเรียน

แบบส่วนขยายโรงเรียน

5. การวางผังฟาร์ม ★

ตำแหน่งอาคารประกอบฟาร์ม

เมื่อได้ทิศทางที่เหมาะสมแล้ว ควรพิจารณาคำแนะนำที่ตั้งของโรงเรือนโดยให้ตั้งแยกจากอาคารอื่นในตำแหน่งใต้ลมและเว้นช่องว่างอย่างเหมาะสม เช่น โรงพักมูลแพะ ให้ตั้งแยกออกจากโรงเรือนเลี้ยงในทิศใต้ลม การเว้นพื้นที่ว่างอย่างเหมาะสมจะทำให้อากาศไหลเวียนได้ดี เป็นการรักษาการระบายอากาศตามธรรมชาติ

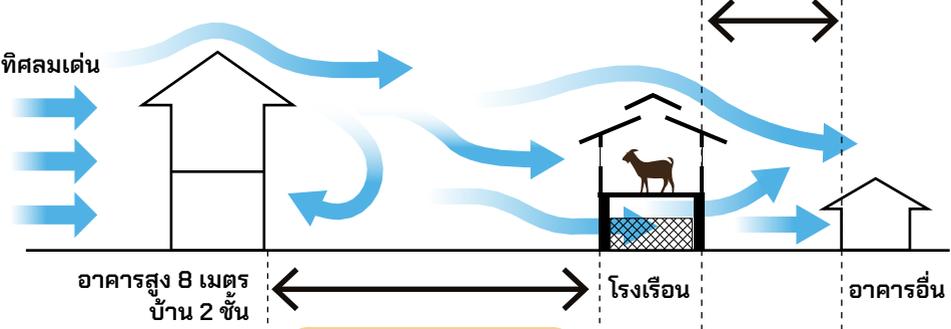
เพื่อป้องกันสภาวะลมสงบ แนะนำให้ตั้งโรงเรือนแบบไม่มีอาคารขวางทางลมและให้เว้นช่องว่างระหว่างอาคารมากกว่า 9 ม. ในทางทิศใต้ลมเพื่อให้ลมเดินได้ทั่วทั้งฟาร์ม

ทิศลมเด่น

เว้นระยะ > 9 ม.

แต่หากมีอาคารตั้งขวางในแนวทิศทางลมเด่น ต้องเว้นระยะห่างระหว่างอาคาร มากกว่า 20 ม.

เว้นระยะ > 20 ม.

★ สัญลักษณ์แสดงถึงข้อมูลที่ต้องคล้อยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (มาตรฐาน GAP)

■ สัญลักษณ์แสดงถึงประเด็นข้อมูลความรู้ที่น่าสนใจ

เกณฑ์การพิจารณา	ความเกี่ยวข้อง	รายละเอียด
1.2 ลักษณะฟาร์ม		
1.2.1 มีการวางผังฟาร์มที่ดี เนื้อที่เหมาะสมกับขนาดฟาร์ม	✓	แบบแสดงผังบริเวณ
1.2.2 มีการจัดพื้นที่ของฟาร์มเป็นส่วนชัดเจน แยกออกจากที่พักอาศัย	✓	แบบแสดงผังบริเวณ
1.2.3 มีโรงเก็บอาหารสัตว์ หรือพื้นที่เก็บอาหารเป็นส่วน	✓	มีสถานที่เก็บอาหารและส่วนเก็บยา
1.2.4 มีรั้วรอบบริเวณพื้นที่การเลี้ยง ป้องกันบุคคลและสัตว์พาหะเข้า - ออกได้	✓	แสดงแนวรั้วฟาร์ม
1.2.5 มีโรงเรือนเลี้ยงแพะเนื้อ หากมีแปลงหญ้าควรมีร่มเงากันความร้อน	✓	โรงเรือนมีความสูง 2.8 ม.
1.3 ลักษณะโรงเรือน		
1.3.1 โรงเรือนแพะมีโครงสร้างแข็งแรง มีหลังคากันแดด กันฝน และกันแรงลมได้ อากาศถ่ายเทได้สะดวก หลังคาสูงอย่างน้อย 2.5 เมตร และภายในโรงเรือนกันแ้งเป็นคอก	✓	โรงเรือนมีความสูง 2.8 ม.
1.3.2 ผนังคอกโปร่ง มีความสูงไม่ต่ำกว่า 1.5 เมตร	✓	ราวกันคอกสูง 1.5 ม.
1.3.3 พื้นโรงเรือนและพื้นคอก ต้องแห้งและสะอาด	✓	พื้นโรงเรือนดี ง่ายรองเพื่อระบายของเสีย
1.3.4 พื้นใต้โรงเรือนเป็นพื้นซีเมนต์หรือพื้นดินอัดแน่น ทางขึ้นโรงเรือนยกระดับลาดเอียงไม่เกิน 45 องศา ใต้ถุนโรงเรือนมีลวดตาข่ายกัน	✓	ทางขึ้นเอียงน้อยกว่า 25° และพื้นใต้ถุนเป็นซีเมนต์และมีรางระบายน้ำ
1.3.5 มีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรค สำหรับจุ่มเท้าบุคคล เวลาเข้าและออกโรงเรือน	✓	อ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรคบริเวณทางเข้าและบริเวณก่อนขึ้นและลงโรงเรือนแพะ
1.3.6 อุปกรณ์ที่ใช้ภายในโรงเรือนต้องปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อแพะเนื้อและผู้เลี้ยง	✓	กำหนดการใช้วัสดุก่อสร้างที่ปลอดภัย
2. การจัดการฟาร์ม		
2.1 การจัดการโรงเรือนและอุปกรณ์		
2.1.1 มีคอกเลี้ยงแพะเนื้อ ตามขนาด อายุ และเพศ	✓	มีการแบ่งการกั้นคอกในแปลงพื้นโรงเรือน
2.1.2 มีคอกคัดสำหรับคัดแยกแพะเนื้อ	✓	มีคอกสำหรับคัดแยกแพะเนื้อ
2.1.3 สถานที่เก็บอาหารเลี้ยงสัตว์ ต้องแยกเป็นส่วน อากาศถ่ายเทได้ดี และสามารถป้องกันสัตว์พาหะนำโรคได้	✓	สถานที่เก็บอาหารและส่วนเก็บยา
2.1.4 สถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นส่วน สะดวกในการปฏิบัติงาน	✓	ส่วนจัดเก็บเครื่องมือ
2.1.5 อุปกรณ์ให้น้ำและที่ให้อาหารต้องแห้ง สะอาดและมีจำนวนเพียงพอ	✓	แบบขยายรายการอาหาร
2.1.6 โรงเรือนและบริเวณโดยรอบให้สะอาด ไม่เป็นแหล่งสะสม หรือเพาะเชื้อโรค แมลงและสัตว์พาหะนำโรค	✓	แนวคิดหลักของการออกแบบ
2.2 การจัดการฝูงแพะ		
2.2.1 มีการคัดเลือกและจัดฝูงแพะเนื้อตามขนาด อายุ เพศ พ่อแม่พันธุ์ทดแทน	-	-
2.2.2 มีการคัดแพะเนื้อที่พิการหรือไม่สมบูรณ์ออกจากฝูง	✓	โรงกักแพะป่วย
2.3 การจัดการอาหารสัตว์		
2.3.1 อาหารหยาบ เช่น หญ้าและพืชอาหารสัตว์ต้องมีคุณภาพดี	-	-
2.3.2 อาหารชั้นมีคุณภาพตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์	-	-
2.3.3 กรณีซื้ออาหารสัตว์ต้องซื้อจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ในกรณีที่ผสมอาหารสัตว์เอง ห้ามใช้สารต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์	-	-
2.3.4 มีการตรวจรับอาหารสัตว์ และควรตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์เบื้องต้น อย่างสม่ำเสมอ และมีการสุ่มตรวจสอบหรือทวนสอบคุณภาพอาหารชั้นและสารตกค้างทางห้องปฏิบัติการ	-	-
2.3.5 มีสถานที่เก็บรักษาอาหารสัตว์ที่เหมาะสม	-	-
- สะอาด แห้ง ปลอดภัยสัตว์พาหะ		
- สามารถป้องกันการปนเปื้อนและการเสื่อมสภาพของอาหารสัตว์	✓	สถานที่เก็บอาหารและส่วนเก็บยา
- มีการระบายอากาศได้ จัดวางอาหารสัตว์เหมาะสมและสะดวกในการปฏิบัติงาน		
2.3.6 มีภาชนะบรรจุ และการขนส่งอาหารสัตว์เหมาะสม	-	-
2.3.7 มีปริมาณอาหารหยาบและอาหารชั้นเพียงพอเหมาะสมกับความต้องการของสัตว์ตามกำหนด ในคู่มือการจัดการประจำฟาร์ม	-	-
2.3.8 ภาชนะหรืออุปกรณ์ให้อาหาร ควรสะอาด และมีจำนวนเพียงพอ ตามกำหนดในคู่มือการจัดการประจำฟาร์ม	-	-

เกณฑ์การพิจารณา	ความเกี่ยวข้อง	รายละเอียด
2.4 การบันทึกข้อมูล		
2.4.1 มีบันทึกข้อมูลทะเบียนประวัติและทำหมายเลขประจำตัวสัตว์	-	-
2.4.2 กรณีเป็นฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ มีบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต และข้อมูลการสืบพันธุ์ของแม่พันธุ์	-	-
2.4.3 มีบันทึกข้อมูลการให้อาหารเลี้ยงแพะเนื้อ	-	-
2.4.4 มีบันทึกด้านสุขภาพสัตว์ เช่น การรักษาโรคและการใช้ยา	-	-
2.4.5 เก็บรักษาข้อมูลไว้อย่างน้อย 3 ปี	-	-
2.5 ผู้มีการจัดการฟาร์ม ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้		
2.5.1 การเตรียมโรงเรือน	-	-
2.5.2 การจัดการด้านการเลี้ยงแพะเนื้อ	-	-
2.5.3 การจัดการด้านอาหารและน้ำ	-	-
2.5.4 การจัดการด้านสุขภาพสัตว์	-	-
2.5.5 การควบคุมและการกำจัดสัตว์พาหะ	-	-
2.5.6 การจัดการสุขภาพกีบเท้าและสิ่งแวดล้อม	-	-
2.5.7 การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์	-	-
3. การจัดการด้านบุคลากร		
3.1 มีบุคลากรเพียงพอและเหมาะสม	-	-
3.2 บุคลากรภายในฟาร์ม ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	-	-
3.3 มีการฝึกอบรมบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีบันทึกข้อมูลการฝึกอบรม	-	-
4. การดูแลสุขภาพและสุขอนามัยสัตว์		
4.1 การป้องกัน และควบคุมโรค		
4.1.1 การป้องกันเชื้อโรคจากภายนอกฟาร์ม		
- มีระบบการทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าและออกจากฟาร์ม	✓	มีป้อน้ำยาฆ่าเชื้อล่อรถหรืออุปกรณ์ฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อและอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อโรคบริเวณทางเข้าออกฟาร์ม
- การบันทึกยานพาหนะและบุคคลที่เข้า - ออกฟาร์มทุกชนิดที่ตรวจสอบได้	-	-
4.1.2 การสร้างภูมิคุ้มกันโรค		
- มีโปรแกรมการฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย หรือวัคซีนอื่น ๆ ตามความเหมาะสม	-	-
- มีโปรแกรมการกำจัดพยาธิภายในและภายนอกเป็นประจำ	-	-
4.1.3 การควบคุมโรค		
- มีการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ทำความสะอาดในคอก	-	-
- การจัดการแพะเนื้อตาย และการทำลายซากแพะเนื้ออย่างเหมาะสม	-	-
- การควบคุมและกำจัดสัตว์พาหะ	-	-
- มีโปรแกรมการตรวจโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เช่น โรคแท้งติดต่อ	-	-
- กรณีเกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาดให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์	-	-
4.2 การป้องกันและรักษาโรค		
4.2.1 สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์	-	-
4.2.2 การรักษาโรคต้องอยู่ภายใต้ความดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	-	-
4.3 การใช้ยา		
การใช้ยาภายในฟาร์มปฏิบัติตาม มขช.9032 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการใช้ยาสัตว์	-	-
- มีการเก็บรักษายาสัตว์ที่เหมาะสม	-	-

เกณฑ์การพิจารณา	ความเกี่ยวข้อง	รายละเอียด
5. การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์		
5.1 มีการตรวจสอบฝูงแพะเนื้ออย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง	-	-
5.2 ภายในโรงเรือนต้องสะอาด มีการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับจำนวนแพะเนื้อ	✓	แนวคิดหลักของการออกแบบ
5.3 ดูแลแพะเนื้อที่ได้รับอาหารและน้ำอย่างทั่วถึง มีการเจริญเติบโตตามลักษณะของสายพันธุ์	-	-
5.4 มีการดูแลแพะเนื้อที่ได้รับบาดเจ็บ ป่วยหรือพิการ ตามความเหมาะสม	-	-

6. การจัดการระบบน้ำ		
6.1 แหล่งน้ำที่ใช้เลี้ยงแพะเนื้อต้องสะอาด และป้องกันการปนเปื้อนได้	✓	มีระบบกักเก็บน้ำฝน
6.2 น้ำที่ให้แพะเนื้อกินต้องมีคุณภาพตาม มอก.257 มาตรฐานน้ำบริโภคของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หากใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐาน น้ำบาดาลที่บริโภคได้ ของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-
6.3 มีผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมแพะ ด้าน ภายนอก เคมี ความเป็นพิษและจุลินทรีย์อ้างอิงภายในฟาร์ม และมีการส่งตรวจ วิเคราะห์คุณภาพน้ำทางจุลินทรีย์และความเสี่ยงด้านอื่นที่อาจมีในฟาร์มอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	-	-
6.4 มีปริมาณน้ำเพียงพอตามกำหนดในคู่มือการจัดการประจำฟาร์ม	-	-
6.5 ภาชนะหรืออุปกรณ์ให้น้ำ ควรสะอาด และมีจำนวนเพียงพอ ตามกำหนดในคู่มือการจัดการ	-	-

7. การจัดการสิ่งแวดล้อม		
7.1 มีการจัดการซากแพะเนื้อที่เหมาะสม	-	-
7.2 ขยะมูลฝอยต้องรวบรวมในภาชนะรองรับที่ปิดมิดชิด และนำไปกำจัดโดยวิธีที่เหมาะสม	-	-
7.3 มูลสัตว์ สิ่งปฏิกูล น้ำทิ้ง ต้องผ่านการบำบัดโดยวิธีที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดกลิ่นหรือก่อให้เกิดความรำคาญต่อผู้ที่อาศัยในพื้นที่ใกล้เคียง	✓	ที่เก็บมูลแพะ และ ระบบบำบัดน้ำเสีย

รายการประมาณราคาการก่อสร้าง

หมายเหตุ: บัญชีนี้แสดงเฉพาะรายการวัสดุเท่านั้น ไม่รวมงานระบบ ค่าแรงและค่าดำเนินการในการก่อสร้าง 1,666.13 บาท/ตร.ม.

รายการ	จำนวน	หน่วย	ค่าวัสดุ		ค่าแรง		รวมทั้งสิ้น
			ราคาต่อหน่วย	รวม	ราคาต่อหน่วย	รวม	
หมวดงานโครงสร้างและพื้นที่ดินโรงเรียน				22,145.00		-	22,145.00
หมวดงานโครงสร้างไม้				23,260.00		-	23,260.00
หมวดงานโครงสร้างเหล็ก				37,481.00		-	37,481.00
หมวดงานอื่นๆ				7,085.00		-	7,085.00
รวมราคาวัสดุก่อสร้างทั้งสิ้น				89,971.00		-	89,971.00

บัญชีปริมาณงาน (BILL OF QUANTITIES)

หมวดงานโครงสร้างและพื้นที่ดินโรงเรียน							
- งานฐานราก และเสาเข็มใต้ดินโรงเรียน							
งานทรายหยาบรองใต้ฐานราก	1	ลบม.	600.00	600.00		-	600.00
ปูน	7	ถุง	120.00	840.00		-	840.00
ทรายหยาบ	1	ลบม.	500.00	500.00		-	500.00
หิน	1.5	ลบม.	800.00	1,200.00		-	1,200.00
เสาตอม่อสำเร็จรูป 6"x6"x3.5 m.	12	ต้น	900.00	10,800.00		-	10,800.00
เสาตอม่อสำเร็จรูป 6"x6"x1.0 m.	2	ต้น	0	600.00		-	600.00
- งานพื้นคอนกรีตใต้ถุนโรงเรียน และ รางระบายน้ำ							
ปูน	21	ถุง	120.00	2,520.00		-	2,520.00
ทรายหยาบ	2	ลบม.	500.00	1,000.00		-	1,000.00
หิน	3.5	ลบม.	800.00	2,800.00		-	2,800.00
ตะแกรงเหล็ก wire mesh 4mm @0.20m.# ลัง ขนาด 2 ม.x50 ม.	1	ม้วน	1,285.00	1,285.00		-	1,285.00
รวมหมวดงานโครงสร้างและพื้นที่ดินโรงเรียน				27,555.00		-	22,145.00
หมายเหตุ: ไม้แบบให้วัสดุที่ได้จากพื้นที่							
หมวดงานโครงสร้างไม้							
เสาไม้เนื้อแข็ง 6"x6"x 3.0 m.	12	ท่อน	600.00	7,200.00		-	7,200.00
คานไม้เนื้อแข็ง 2"x6"x 3.5 m.	6	ท่อน	190.00	1,140.00		-	1,140.00
คานไม้เนื้อแข็ง 2"x6"x 2 m.	3	ท่อน	120.00	360.00		-	360.00
ดงไม้เนื้อแข็ง 11/2"x3"x 3 m.	64	ท่อน	90.00	5,760.00		-	5,760.00
พื้นไม้สน 2"x1" ยาว 1.20 ม. เว้นร่อง 1.5 ซม.	1,300	ท่อน	6.00	7,800.00		-	7,800.00
วัสดุอุปกรณ์	1	งาน	1,000.00	1,000.00		-	1,000.00
รวมหมวดงานโครงสร้างไม้						-	23,260.00
หมวดงานโครงสร้างเหล็ก							
คานหลังคาชั้นล่าง เหล็กกล่อง 6"x2"x2.3 มม.	10	ท่อน	830.00	8,300.00		-	8,300.00
คานหลังคาชั้นล่าง เหล็กกล่อง 4"x2"x2.3 มม.	4	ท่อน	610.00	2,440.00		-	2,440.00
คานหลังคาและอกไก่ หลังคาส่วนบน เหล็กกล่อง 3"x11/2"x2.3 มม.	4	ท่อน	510.00	2,040.00		-	2,040.00
ฉันทันหลังคาส่วนล่าง เหล็ก C 4"x2"x2.3 มม.	14	ท่อน	430.00	6,020.00		-	6,020.00
ฉันทันหลังคาส่วนบน เหล็ก C 75 x15 x2 มม.	3	ท่อน	310.00	930.00		-	930.00
แปเหล็กหลังคา เหล็ก C 3"x11/2"x2 มม.	24	ท่อน	280.00	6,720.00		-	6,720.00
ดิ่งหลังคา เหล็กกล่อง 4"x2"x2.3 มม.	3	ท่อน	610.00	1,830.00		-	1,830.00
หลังคากระเบื้องลอนคู่	210	แผ่น	32.00	6,720.00		-	6,720.00
ครอบสันหลังคาลอนคู่	13	แผ่น	37.00	481.00		-	481.00
วัสดุสิ้นเปลือง (สี, สวดเชื่อม, ใบตัด)	1	งาน	2,000.00	2,000.00		-	2,000.00
รวมหมวดงานโครงสร้างเหล็ก						-	37,481.00
หมวดงานอื่นๆ							
- ราวกันตก (เจ้าของจัดหาวัสดุและดำเนินการด้วยตัวเอง)	1	งาน	-	-		-	-
- งานทางขึ้นโรงเรียน							
ดงไม้เนื้อแข็ง 2"x4" ยาว 5 เมตร (ไม้เก่า) ทางเดินขึ้น	5	ท่อน	200.00	1,000.00		-	1,000.00
คานไม้เนื้อแข็ง 11/2"x6"x 2 m.	2	ท่อน	160.00	320.00		-	320.00
พื้นไม้เนื้อแข็ง 1"x4" เว้นร่อง 1.5 ซม. ยาว 2 เมตร (ไม้เก่า) ทางเดินขึ้น	45	ท่อน	35.00	1,575.00		-	1,575.00
- งานปิดหน้าจำโรงเรียน							
โครงคร่าไม้เนื้อแข็ง 11/2"x3" ยาว 3 เมตร (ไม้เก่า) วางระยะห่าง 50 ซม.	16	ท่อน	90.00	1,440.00		-	1,440.00
ผนังไม้เนื้อแข็ง 1"x4" ม. ยาว 3 เมตร	70	ท่อน	25.00	1,750.00		-	1,750.00
วัสดุสิ้นเปลือง	1	งาน	1,000.00	1,000.00		-	1,000.00
รวมหมวดงานอื่นๆ				7,085.00		-	7,085.00

แบบตั้งต้น

ภาพจำลองทัศนียภาพด้านทะเลแยงมุมด้านหน้าและด้านข้างโรงเรือนเพาะเนื้ออาร์มณีดี

แบบต่อเติม

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัชวิษณุ ดิกุล
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ที่อยู่ 63 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ 50290 โทร 053-875-350
Email: nachawit@mju.ac.th

QR ดาวน์โฮลด์แบบโรงเรือน
หรือ <https://www.dld.go.th/>